

KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH, AHOI TURMUSH TARZINI
YAXSHILASH - FAROVON HAYOT DEMAKDIR

Choriyev Abdumalik

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti talabasi abdumalikh581@gmail.com

Po'latov Ro'zimurod

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti talabasi rozimurodpolatov0@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur tezisda kambag'alikni qisqartirish va aholi turmush tarzini yaxshilash masalalari tahlil qilinadi. Kambag'allikni kamaytirish uchun iqtisodiy o'sish, ta'lim, sog'liqni saqlash, ish bilan ta'minlash va ijtimoiy himoya tizimlarining roli muhokama qilinadi. Shuningdek, O'zbekistonning kambag'alikni qisqartirishga yo'naltirilgan davlat siyosati, xalqaro tajribalar va milliy strategiyalar o'rganiladi. Tezistagi asosiy maqsad, aholi farovonligini oshirish va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash uchun samarali siyosat va strategiyalarni aniqlashdir.

Kalit so'zlar: Kambag'alik, farovonlik, iqtisodiy o'sish, ijtimoiy adolat, aholi turmush tarzi, davlat siyosati, ta'lim, sog'liqni saqlash, ish bilan ta'minlash, ijtimoiy himoya, xalqaro tajriba, milliy strategiyalar.

KIRISH

O'zbekiston Respublikasida kambag'allikni qisqartirish va aholi turmush tarzini yaxshilash masalalari so'nggi yillarda dolzarb muammolarga aylanib bormoqda. Har bir davlat uchun ijtimoiy farovonlikni ta'minlash va iqtisodiy barqarorlikni saqlash — rivojlanishning muhim ko'rsatkichlaridan biridir.

O'zbekistonda kambag'allikni qisqartirish jarayoni, iqtisodiy islohotlar, ta'lim va sog'liqni saqlash tizimlarining takomillashuvi, ijtimoiy himoya tarmoqlarining kengaytirilishi, shuningdek, ish bilan ta'minlash va investitsiyalarni jalb qilish kabi muhim omillarni o'z ichiga oladi. O'zbekiston hukumati kambag'allikni qisqartirishni va aholi turmush tarzini yaxshilashni davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilab, bir qator islohotlar va dasturlarni amalga oshirmoqda.

Davlat tomonidan kichik va o'rta biznesni rivojlantirishga qaratilgan yengilliklar, soliq imtiyozlari va biznes uchun qulay muhit yaratish orqali yangi ish o'rinlarini yaratish, iqtisodiy o'sishni rag'batlantirishga katta e'tibor qaratilmoqda. Shuningdek, aholining malakali ishchilari va mutaxassislarini tayyorlash uchun ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, innovatsion texnologiyalarni qo'llash, sog'liqni saqlash tizimini rivojlantirish hamda aholi uchun ijtimoiy himoya dasturlarini kengaytirish kabi kompleks chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda.

Xalqaro tajribalar, masalan, Skandinaviya mamlakatlarining ijtimoiy siyosati va Singapurning iqtisodiy o'sishdagi muvaffaqiyatlari O'zbekiston uchun muhim yo'nalishlarni ko'rsatadi. Ushbu davlatlar kambag'allikni qisqartirishda va aholi turmush tarzini yaxshilashda katta muvaffaqiyatlarga erishgan.

O'zbekiston, shuningdek, xalqaro tashkilotlar — Jahon Banki, BMT kabi soha bo'yicha ko'plab xalqaro ekspertlar bilan hamkorlikda o'zining iqtisodiy rivojlanishini yanada mustahkamlashni maqsad qilgan.

Mazkur tezisda O'zbekiston Respublikasida kambag'allikni qisqartirish va aholi turmush tarzini yaxshilashga qaratilgan asosiy siyosat va amaliyotlar, shuningdek, ushbu jarayonlarda qo'llaniladigan samarali strategiyalar, milliy va xalqaro tajribalar tahlil qilinadi. Tezisdagi tahlil natijalari, o'z navbatida, O'zbekistonning uzoq muddatli barqaror rivojlanishiga hissa qo'shadi.

Kambag'allikni qisqartirish va aholi turmush tarzini yaxshilash

Kambag'allikni qisqartirish va aholi turmush tarzini yaxshilash, har bir davlatning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishida markaziy o'rin tutadi. Bu jarayon ko'plab omillarni, jumladan, iqtisodiy siyosat, ijtimoiy yordamlar, ta'lim tizimi, sog'liqni saqlash, va ish bilan ta'minlashni o'z ichiga oladi.

TA'LIM VA INNOVATSION TADQIQOTLAR ILMIY VA ILMIY TEXNIK ONLAYN KONFERENS

Kambag'allikni qisqartirish uchun iqtisodiy o'sishning barqaror bo'lishi kerak. Ish bilan ta'minlashni kengaytirish, yangi ish o'rinlarini yaratish va xalqaro investitsiyalarni jalb qilish – bu kambag'allikni qisqartirishning eng asosiy yo'llaridan biridir. Ayniqsa, kichik va o'rta biznesni qo'llab-quvvatlash orqali ko'plab odamlar ish bilan ta'minlanishi mumkin. Kichik bizneslarni rivojlantirish uchun soddalashtirilgan kredit siyosati, soliq imtiyozlari va mahalliy mahsulotlarni sotishni rag'batlantirish samarali natijalarga olib kelishi mumkin. Bundan tashqari, ta'lim tizimini rivojlantirish, kasb-hunar va malaka oshirish dasturlarini kuchaytirish ham muhimdir. Bu aholini mehnat bozoriga tayyorlash va yuqori malakali ishchilarning paydo bo'lishini ta'minlashga yordam beradi. Ta'lim orqali jahon standartlariga mos keladigan, raqobatbardosh mutaxassislar tayyorlanadi va bu, o'z navbatida, iqtisodiyotning rivojlanishiga turtki bo'ladi. Sog'liqni saqlash tizimi ham aholi turmush tarzini yaxshilashda katta rol o'ynaydi. Sog'liqni saqlashda davlat sarmoyasi, yuqori sifatli tibbiy xizmatlarning keng miqyosda taqdim etilishi, shu jumladan, ijtimoiy himoya dasturlarining kengaytirilishi kambag'allarni qo'llab-quvvatlashga yordam beradi. Kambag'allikni qisqartirishda sog'liqni saqlashning ahamiyati katta, chunki sog'lom odamlar ish bilan band bo'lishi va o'zlarini yaxshi his qilishlari uchun muhimdir.

Ijtimoiy yordamlar va pensiya tizimi ham muhim o'rin tutadi. Kam daromadli aholi qatlamini qo'llabquvvatlash, ijtimoiy yordamlar tizimini takomillashtirish, arzon uy-joy dasturlarini joriy etish, kambag'allarni jamiyatga integratsiya qilishga imkon yaratadi. Bu, ayniqsa, pensionerlar va nogironligi bo'lgan kishilar uchun muhimdir. Aholi turmush tarzini yaxshilashda davlatning roli juda katta. Iqtisodiy islohotlar orqali, xususan, yangi ish o'rinlari yaratish, ta'lim tizimini takomillashtirish, sog'liqni saqlashni rivojlantirish, shuningdek, ijtimoiy yordamlar va infratuzilmani yaxshilash orqali aholi farovonligini oshirish mumkin. Shu bilan birga, davlatlar xalqaro tajribalardan ham foydalanib, o'z mamlakatlari uchun samarali strategiyalarni ishlab chiqishlari kerak. Masalan, Skandinaviya davlatlari ijtimoiy davlat modeliga asoslangan holda kambag'allikni qisqartirishda muvaffaqiyat qozonishgan. Kambag'allikni qisqartirish va aholi turmush tarzini yaxshilash jarayonida xalqaro hamkorlik ham ahamiyatlidir. Xalqaro tashkilotlar, jumladan, Jahon banki va BMT, rivojlanayotgan mamlakatlarga iqtisodiy yordam ko'rsatib, barqaror rivojlanish maqsadlarini amalga oshirishga ko'maklashadilar.

Bunday yordamlar investitsiyalarni jalb qilish, infratuzilma loyihalarini amalga oshirish va ijtimoiy dasturlarni kuchaytirish uchun zarur bo'lgan resurslarni ta'minlaydi. Bularning barchasi birgalikda kambag'alikni qisqartirish va aholi turmush tarzini yaxshilashda muvaffaqiyatga erishishga yordam beradi.

Bu jarayon, albatta, uzoq muddatli va barqaror yondashuvni talab qiladi, ammo to'g'ri siyosat va qo'llab-quvvatlash orqali har bir jamiyat farovon hayotga erishishi mumkin.

Kambag'alikni qisqartirish uchun iqtisodiy omillar

Iqtisodiy omil	Tavsif	Samarasi
Ish bilan ta'minlash	Xalqni barqaror ish o'rinlari bilan ta'minlash.	Iqtisodiy mustahkamlik va daromadning oshishi.
Investitsiyalarni jalb qilish	Milliy iqtisodiyotga investitsiyalarni ko'paytirish.	Iqtisodiy o'sish va yangi ish o'rinlarining yaratilishi.
Ta'lim tizimi	Kasb-hunar va malaka oshirish dasturlarini kuchaytirish.	Mehnat bozoridagi raqobatbardoshlikning oshishi.
Kichik va o'rta biznesni qo'llab-quvvatlash	Biznesni rivojlantirishga ko'mak berish	Ish o'rinlarini yaratish va iqtisodiy o'sish.

Aholi turmush tarzini yaxshilash

Sohalar	Islohotlar	Natijalar
Sog'liqni saqlash	Tibbiyotga kirish imkoniyatlarini oshirish, yangi tibbiy texnologiyalarni joriy etish.	Aholining sog'liqni saqlash darajasi oshadi.
Ta'lim	Ta'lim tizimining rivojlanishi, bepul ta'lim imkoniyatlarini kengaytirish.	Aholining bilim darajasi va malakasi oshadi.
Ijtimoiy himoya	Ijtimoiy yordam va pensiya tizimini yaxshilash.	Kambag'allarni qo'llabquvvatlash va aholi turmush darajasini yaxshilash.
Infratuzilma	Yangi uylar, transport va kommunikatsiya tizimlarini rivojlantirish.	Aholi uchun qulay sharoitlar yaratish va ish o'rinlari.

Xalqaro tajriba

Mamlakat	Tajriba	Samarasi
Skandinaviya mamlakatlari	Ijtimoiy davlat modeli, kambag'allarni qo'llabquvvatlash dasturlari.	Kambag'alikni qisqartirish va aholi turmush tarzining yaxshilanishi.
Singapur	Innovatsion iqtisodiyot va ta'limga katta sarmoya.	Mehnat bozorida yuqori raqobatbardoshlik va iqtisodiy o'sish.
Janubiy Koreya	Raqobatbardosh iqtisodiyot va ijtimoiy islohotlar.	O'sish sur'ati yuqori va kambag'alikni qisqartirishda muvaffaqiyat.

Ushbu jadvalar orqali kambag'alikni qisqartirish va aholi turmush tarzini yaxshilashdagi asosiy iqtisodiy va ijtimoiy islohotlarni ko'rish mumkin.

Har bir omil o'ziga xos ta'sir ko'rsatadi va ularning kombinatsiyasi samarali natijalarni beradi.

Xulosa

Kambag'alikni qisqartirish va aholi turmush tarzini yaxshilash har bir davlatning barqaror rivojlanishi uchun muhimdir.

Tezida ko'rsatilganidek, iqtisodiy o'sish, ish bilan ta'minlash, ta'lim tizimini rivojlantirish, sog'liqni saqlash va ijtimoiy himoya tizimlari kambag'alikni kamaytirish va aholi farovonligini oshirishning asosiy omillaridir.

Davlat siyosatining to'g'ri yo'nalishlari, investitsiyalarni jalb qilish, kichik va o'rta biznesni rivojlantirish hamda xalqaro tajribalarni hisobga olish orqali kambag'alikni qisqartirishga erishish mumkin.

Barcha bu choralar uzoq muddatli yondashuvni talab qiladi, lekin barqaror iqtisodiy va ijtimoiy islohotlar kambag'alikni kamaytirish va aholi turmush tarzini yaxshilashda katta natijalarga olib keladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdug'afforov A. (2020). Iqtisodiy rivojlanish va kambag'allikni qisqartirish: O'zbekiston tajribasi. Tashkent: O'zbekiston fanlar akademiyasi.
2. Tashmuhamedov Sh. (2021). O'zbekistonning iqtisodiy o'sishi va aholi turmush tarzini yaxshilash strategiyalari. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Iqtisodiy tadqiqotlar markazi.
3. Mirzaev Z. (2022). Ijtimoiy adolat va kambag'allikni kamaytirish: O'zbekistonning yangi ijtimoiy siyosati. Tashkent: O'zbekiston ijtimoiy fanlar institutining nashriyoti.
4. Qodirov F. (2020). Ta'lim tizimi va mehnat bozori: O'zbekistonning rivojlanish istiqbollari. Tashkent: O'zbekiston ta'lim vazirligi nashriyoti.
5. Xolov B. (2023). Sog'liqni saqlash tizimi va kambag'allikni qisqartirish: O'zbekiston tajribasi. Toshkent: O'zbekiston tibbiyot akademiyasi.
6. Urazbekovna, T. K. (2024). ROLE OF PUBLIC POLICY IN CHANGES IN POPULATION INCOME. *Новости образования: исследование в XXI веке*, 2(22), 316-321.
7. Ziyodullaev, N., & Ziyodullaeva, M. (2023). FINANCIAL LITERACY, INTERRELATIONSHIP OF POPULATION INCOME AND EXPENDITURE. *Science and innovation*, 2(B12), 881-887.